

PROFILAKTYKA WAD WYMOWY – WAŻNY ELEMENT PRZYGOTOWANIA DZIECKA DO SZKOŁY

„Wada wymowy ma ujemny wpływ na kształtowanie się osobowości dziecka”, „Zaburzenia mowy mają wpływ nie tylko na ogólny rozwój dziecka, ale także na kształtowanie się jego charakteru” – takie stwierdzenia znajdziemy w literaturze psychologicznej.

Prawidłowy rozwój dziecka jest podstawą w kształtowaniu i rozwoju jego osobowości. Rozumienie mowy pozwala poznać otaczający świat, a umiejętność mówienia pozwala go wyrazić. Brak prawidłowego rozwoju mowy może pociągać za sobą wiele negatywnych skutków, między innymi:

- wadliwa artykulacja wpływa na proces uczenia się (np. dzieci piszą, tak jak mówią, ponadto wady wymowy w znaczący sposób wpływają także na nabywanie umiejętności czytania),
- dzieci z nieprawidłową artykulacją mogą być nieakceptowane przez grupę, wyśmiewane (dziecko, które źle mówi często ma niższą samoocenę, jest nieśmiałe, postrzega siebie jako gorsze w gronie rówieśników).

Wiadomo, że łatwiej zapobiegać niż leczyć – ta reguła dotyczy też mowy. Dlatego takie istotne znaczenie ma stymulacja rozwoju mowy w okresie przedszkolnym oraz usuwanie wszelkich przeszkód, które rozwój mowy mogłyby hamować.

Aby uniknąć problemów z wymową, należy od najmłodszych lat zwrócić uwagę na:

- sposób rozmowy z dzieckiem – w wieku przedszkolnym powinno mówić się do dziecka wolno, wyraźnie, krótkimi zdaniami,
- nie powinno się mówić pieszczotliwie i zdrobniale, a także zniekształcając wyrazy,
- rodzice winni okazywać zainteresowanie mową dziecka – dawać właściwy wzorzec, uczyć prawidłowej wymowy,
- nie należy gasić naturalnej skłonności dziecka do mówienia - obojętnością, należy słuchać uważnie wypowiedzi, zadawać dodatkowe pytania, co przyczyni się do rozwijania mowy,
- wskazane jest częste opowiadanie dziecku bajek, czytanie książek i rozmawianie na ich temat,
- nie należy wymagać zbyt wczesnego wymawiania poszczególnych głosek. Dziecko nie przygotowane pod względem sprawności narządów artykulacyjnych, niedostatecznie różnicujące słuchowo dźwięki mowy, a zmuszane do artykulacji zbyt trudnych dla niego głosek, często zaczyna je zniekształcać, wymawiać nieprawidłowo. Tworzy się u dziecka w ten sposób błędne nawyki artykulacyjne, trudne do zlikwidowania,

- jeśli dziecko osiągnęło już wiek, w którym powinno daną głoskę wymawiać, a nie robi tego, zasięgnijmy porady u logopedy,
- należy zwrócić uwagę na prawidłową budowę anatomiczną narządów mowy:
 - jama ustna – ważne jest uzębienie, zwrócenie uwagi na nieprawidłowości zgryzu, które nieleczone mogą prowadzić do wad zgryzu. Specjalista powinien sprawdzić również wędzidełko podjęzykowe,
 - nos – zawsze powinien być drożny. Jeśli dziecko oddycha przez usta przy braku infekcji, należy skonsultować się z laryngologiem.

Rozwój mowy wpływa stymulująco na rozwój myślenia, co z kolei przekłada się na naukę i karierę szkolną ucznia, a potem zawodową dorosłego człowieka. Dlatego warto w okresie przedszkolnym, intensywnego rozwoju mowy dziecka, podjąć trud pracy nad stymulacją jego rozwoju językowego.